

KRIS PEETERS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

Vraag nr. 458
van 19 september 2011
van **DIRK PEETERS**

Fosfaatkunstmest - Uraniumverspreiding

Uit onderzoek blijkt dat verschillende drinkwaterbronnen in Noord-Duitsland besmet zijn met uranium afkomstig van fosfaatkunstmest. Voor uranium bestaat geen meldingsplicht op de kunstmestverpakking bij gebrek aan Europese regelgeving ter zake.

Dit uranium zou zich ook al in Duits leidingdrinkwater bevinden. Dit werd gemeld in een Arte-documentaire. Diezelfde documentaire geeft ook aan dat er in Duitsland jaarlijks 15 tot 16 ton uranium wordt “uitgestrooid”.

De Nederlandse Emeritus hoogleraar Piet Kuiper beschreef eerder (2007) al dit vrij onzichtbaar milieuprobleem. Uit natuurlijke bronnen geproduceerd fosfaatkunstmest blijkt aanzienlijke hoeveelheden uranium te bevatten, tot meer dan 300 milligram per kilo. Het uranium zou op verschillende manieren schadelijk kunnen zijn voor mens en milieu.

Voor deskundigen op het gebied van milieu en toxicologie blijkt het een redelijk nieuw vraagstuk. Lucas Reijnders, hoogleraar milieukunde aan de Universiteit van Amsterdam, weet dat er sinds 1994 minder uranium uit kunstmest geëxtraheerd wordt dan voorheen. Hij schrijft deze afname toe aan de dalende prijs en afzetmogelijkheden voor uranium. Hij ziet de toenemende hoeveelheid uranium die op de akkers terecht komt als een ernstig probleem.

Het uranium uit kunstmest kan op akkers vooral worden opgenomen door wortel- en knolgewassen als aardappel en peen, aldus de hoogleraar. Via uitspoeling kan uranium ook binnenwateren bereiken en terecht komen in vissen. De mens kan zo via zijn voeding uranium binnenkrijgen. Reijnders stelt dat de stralingsschade vervolgens een aanmerkelijk probleem kan vormen. Ook heeft uranium als zwaar metaal een “verre van onschuldig karakter, mede door mogelijke combinatie-effecten met andere zware metalen”.

De hoogleraar pleit alvast voor scherpe Europese normen voor uranium in kunstmest. Want hoewel er een Europese richtlijn bestaat voor de samenstelling van kunstmest, zijn daarin geen eisen gesteld aan uranium. Een gemiste kans, aldus de hoogleraar. Hij merkt erbij op dat de concentratie van cadmium in kunstmest wel wordt gereguleerd door richtlijnen van de Europese Unie, maar dat desondanks de bodemconcentraties ervan toenemen. Het is dan ook maar de vraag hoe effectief zo'n maatregel zou zijn.

Vandaag is fosfaat bij ons in de landbouw nog steeds een acuut probleem. Denk maar aan de fosfaatverzadigde gronden en de moeilijk te bestrijden uitspoeling van fosfaat naar de oppervlaktewateren.

1. Is de minister op de hoogte van de problematiek van uranium in kunstmest?

2. Wordt deze problematiek in Vlaanderen opgevolgd? Zo ja, door wie en op welke manier?
3. Zijn er cijfergegevens bekend van uraniumverspreiding via kunstmest in de Vlaamse landbouwgebieden? Zo ja, kan de minister deze gegevens bezorgen?
4. Zijn er in Vlaanderen (zoals in Duitsland) al problemen vastgesteld met de aanwezigheid van uranium in grond- en drinkwater?
5. Wordt er in Vlaanderen fosfaat teruggewonnen uit het slib afkomstig van rioolwaterzuiveringsinstallaties? Zo ja, wordt dit gebruikt voor landbouwdoeleinden?

KRIS PEETERS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

ANTWOORD

op vraag nr. 458 van 19 september 2011

van **DIRK PEETERS**

Voor deze vraag ben ik, noch mijn beleidsdomein Landbouw en Visserij bevoegd. Mijn collega Schauvliege en het beleidsdomein LNE (OVAM, VMM) zijn voor een beperkt aantal aspecten bevoegd, federale diensten (FOD Volksgezondheid) overwegend voor andere.

Hierbij volgt toch een beknopt antwoord in zoverre wij de vraagsteller kunnen tegemoetkomen.

1. Ik ben op de hoogte van het feit in wetenschappelijke kringen melding wordt gemaakt van het feit dat bij zeer langdurig gebruik van P-meststoffen in sommige gevallen een mogelijke verhoging van de aanwezigheid van Uranium kan optreden.
De samenstelling van meststoffen is een federale bevoegdheid die geregeld wordt via het KB meststoffen en wordt opgevolgd door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Het FAVV voert controles uit op de samenstelling. In het huidige KB zijn geen normen voor Uranium opgenomen.
2. Dit is eerder een vraag voor mijn collega Schauvliege en voor het Beleidsdomein LNE. Beperkte gegevens zijn mogelijks vermeld in MIRA. Daarnaast zijn heel wat nucleaire beleidsaspecten nog steeds federale materie (waarbij mogelijk opvolging gebeurt door SCK in Mol).
3. Binnen het beleidsdomein LV beschikken we niet over dergelijke gegevens. Mogelijk zijn deze te bekomen via de kunstmestsector zelf. Anderzijds kan ik het geacht lid mededelen dat door de mestwetgeving het gebruik van P-kunstmest in de Vlaamse landbouw afneemt.
4. De kwaliteit van grond- en oppervlaktewater is de bevoegdheid van de VMM. Volgens de VMM-website wordt uranium gemeten in het oppervlaktewater en de waterbodem. De vraag dient in deze dan ook gericht te worden aan mijn bevoegde collega.
5. Op mijn initiatief is het 'Overleg nutriënten', voorgezeten door VLAKWA., opgestart. Hier worden onder andere de mogelijkheden voor lopende projecten rond P-recuperatie uit afvalwater besproken. Aquafin voert terzake een pilootproject uit.